

VROEGER EN NU (37)

Tripscompagnie

Poldermolen De Vereeniging

Voor aflevering zevenendertig van onze historische rubriek Vroeger en Nu zijn we deze keer neergestreken op een bijzondere plek in Tripscompagnie, Tripskonnij of Trips in de volksmond. We staan met onze camera aan de rand van het Adriaan Tripbos, op een onverhard zijpad van de Nieuweweg, de vroegere Zwarteweg van Tripscompagnie.

De Nieuweweg is bij velen beter bekend als de Boompiesweg, de verbinding tussen Borgercompagnie en Tripscompagnie. Trips is nu nog onderdeel van drie gemeenten : Hoogezand - Sappemeer, Menterwolde en Veendam. Het dorp is ontstaan langs het Tripscompagniesterdiep, dat in 1640 gegraven is in opdracht van Adriaan Trip om de turf uit de omliggende venen te kunnen winnen. Het dorp ontstond acht jaar later. Na de vervening is akkerbouw hier belangrijk geworden. Vanaf 1863 was er een lagere school in het dorp. De school was ten tijde van de sluiting, in 1983, met twee leerlingen, de kleinste school van Nederland. Op de website van de school, nu dorpshuis 'Nooitgedacht', lezen we : 'De naam Trips kom je nog altijd door heel Nederland tegen, zoals het Tripshuis te Amsterdam. De familie Trip heeft door de eeuwen heen, in alles waar geld mee te verdienen was, gehandeld. Wapenhandel, mijnbouw, ovens, graan, teer, smederijen, geschutgieterijen en natuurlijk turf.

Elias Trip (ca 1570-1636) was de bewindhebber van de Vereenigde Oostindische Compagnie'. Van 1898 tot 1923 was de aardappelmeelfabriek l'Esperance in het dorp gevestigd. In Tripscompagnie worden nu magnesiumzouten gewonnen voor industriële doeleinden.

Op de kleurenplaat zien we het Torentje van Trips, ooit bekend als de poldermolen 'De Vereeniging'. Hier kun je de zon zien opkomen en zien ondergaan, met een fantastisch uitzicht over het omliggende groene landschap. Het Torentje van Trips is een oude watermolen die onlangs verbouwd is tot luxe erfgoedlogies, een Bed and Breakfast. Deze stenen watermolen bemaalde de polder de Vereeniging ofwel Borgercompagnie – Oostkant.

De molen uit de oprichtingstijd van de polder brandde op 8 juli 1872 af, waarna een stenen molen werd gebouwd door molenmaker Reinders uit Hoogezand, voor de somma van 4500 gulden. De nieuwe molen –te zien op de zwart/wit plaat- kreeg een vlucht van 23,50 meter en later ook zelfzwiching. Een zelfzwichter is een type windmolen, dat wordt gekenmerkt door het feit dat de wieken zijn voorzien van kantelbare kleppen, die automatisch hun stand aanpassen aan de kracht van de wind. Deze molen behoorde tot de grootste Groninger watermolens. In 1932 werd de molen gedeeltelijk gesloopt en verbouwd tot motorgemaal, voorzien van een vijzel met een diameter van 1.52 meter. Opdracht : een polder met een oppervlakte van 372.15

hectare droog houden.

Voor opmerkingen of aanvullingen mailt u naar : hstverhosap@gmail.com

Beeld 1925 : Archief HVHS J. Hessing

Redactie en Beeld 2017 : Wim A.H. Rozema www.historische-vereniging-hs.nl